

Дитинство. Література. Культура. Освіта. Книга абстрактів I Міжнародної мультидисциплінарної наукової конференції (5 – 7 жовтня 2023 р.). Ред.: Т. Качак, О. Будник. Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2023. 144 с.

Childhood. Literature. Culture. Education. Book of Abstracts of the I International Multidisciplinary Scientific Conference (October 5 – 7, 2023). Editors T. Kachak, O. Budnyk. Ivano-Frankivsk: Vasyl Stefanyk Precarpathian National University, 2023. 144 p.

I Міжнародна мультидисциплінарна наукова конференція «ДИТИНСТВО. ЛІТЕРАТУРА. КУЛЬТУРА. ОСВІТА» проведена у межах реалізації науково-дослідних тем «**Професійна підготовка вчителя: соціально-педагогічний контекст**» (Державний реєстраційний номер: 0117U003281; термін виконання: 2017 – 2027 pp. Керівник: доктор педагогічних наук, професор Олена Будник) та «**Література для дітей та юнацтва й ІТ-технології в сучасній мовно-літературній освіті**» (Державний реєстраційний номер: 0123U103692; термін виконання: 2023 – 2028 pp. Керівник: доктор філологічних наук, професор Тетяна Качак).

I International Multidisciplinary Scientific Conference «**CHILDHOOD. LITERATURE. CULTURE. EDUCATION**» was carried out within the framework of the implementation of scientific research topics «**Professional teacher training: socio-pedagogical context**» (State registration number: 0117U003281; implementation period: 2017-2027. Head: Doctor of Pedagogical Sciences, Professor Olena Budnyk) and «**Literature for children and youth and IT technology in modern linguistic and literary education**» (State registration number: 0123U103692; implementation period: 2023 – 2028. Supervisor: Doctor of Philology, Professor Tetiana Kachak).

Співорганізатори конференції

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Центр освітніх інноваційних технологій «PNU EcoSystem»
Ресурсний центр з інклюзивного навчання та спеціальної освіти Прикарпатського
національного університету імені Василя Стефаника
(Україна)
Центр дослідження літератури для дітей та юнацтва (Україна)
Львівський національний університет імені Івана Франка (Україна)
Центр сучасної шкільної освіти в Любліні (Республіка Польща)
Кафедра україністики Варшавського університету (Республіка Польща)
Інститут Педагогіки Сілезького університету в Катовіце
(Республіка Польща)
Польське Педагогічне Товариство, Відділ у Цешині (Республіка Польща)
Інститут менеджменту Словацького технологічного університету у Братиславі
(Словаччина)
Київський національний університет імені Тараса Шевченка (Україна)
Інститут англійської філології Вроцлавського університету
(Республіка Польща)
Волинський національний університет імені Лесі Українки (Україна)
Ірландський національний університет в Голвею (Ірландія)
Загребський університет
Центр дослідження дитячої літератури та культури (Хорватія)
Академія соціальної педагогіки в Бамберзі (Німеччина)

Co-organizers of the conference

Vasyl Stefanyk Precarpathian National University
Center of Innovative Education Technologies «PNU EcoSystem»
Resource center for inclusive education and special education of Vasyl Stefanyk
Precarpathian National University (Ukraine)
Ukrainian Research Center of Children's and Youth Literature (Ukraine)
Ivan Franko National University of Lviv (Ukraine)
Scholar Modern Education Center in Lublin (Republic of Poland)
Department of Ukrainian Studies, University of Warsaw (Republic of Poland)
Taras Shevchenko National University of Kyiv (Ukraine)
Institute of English Studies, University of Wroclaw (Republic of Poland)
Institute of Pedagogy of the University of Silesia in Katowice (Republic of Poland)
Polish Education Research Association (PERA) - Cieszyn Branch
(Republic of Poland)
Institute of Management of the Slovak University of Technology in Bratislava (Slovakia)
Lesya Ukrainka Volyn National University (Ukraine)
University of Galway (Ireland)
University of Zagreb, Faculty of Teacher Education (Croatia)
Centre for Research of Children's Literature and Culture (Croatia)
Academy for Social Pedagogy, Bamberg (Germany)

3MICT CONTENT

ОСВІТНЯ СЕСІЯ EDUCATIONAL SESSION

Lech WITKOWSKI

PARADOKSY DZIECIŃSTWA W WYBRANYCH KONTEKSTACH
TEORETYCZNYCH JAKO WYZWANIA EDUKACYJNE

15

Olena BUDNYK

CHILDREN & WAR: CHALLENGES OF PEDAGOGICAL SUPPORT AND
TEACHER TRAINING

18

Marek WALANCIK

INTERCULTURAL EDUCATION AND PATRIOTIC UPBRINGING IN
EDUCATIONAL INSTITUTIONS

19

Irena POLEWCZYK

ZNACZENIE FUNKCJI PRYMARNYCH DLA ROZWOJU MOWY DZIECI W
WIEKU PRZEDSZKOLNYM I WCZESNOSZKOLNYM Z PUNKTU WIDZENIA
NAUCZYCIELI I LOGOPEDÓW

20

Anna SAJDAK-BURSKA

REMOTE EDUCATION IN THE CLUTCHES OF ARCHAISM AND
MODERNITY

21

Marek REMBIERZ

FACE OF THE CHILD AS AN ICON OF THE VICTIMS OF
DEHUMANIZATION AND BESTIALITY. AT THE ROOT OF PEDAGOGICAL
CONCERN FOR THE FATE OF THE CHILD AND THE ENDANGERED
IDENTITY OF CHILDREN IN A SITUATION OF WARTIME AGGRESSION
AND CONFRONTATION OF ETHNO-CULTURAL DIFFERENCES

22

Monika JAWORSKA-WITKOWSKA

MYŚLENIE RYSUNKOWE W WARSZTACIE ARTETERAPEUTYCZNYM
DZIECKA. MOŻLIWOŚCI ALTERNATYWNEJ KOMUNIKACJI

24

Artur ALEKSIEJUK

PEDAGOGIA SKONCENTROWANA NA ROZWIĄZANIU: FILOZOFIA
PODEJŚCIA I ZASTOSOWANIE WE WSPOMAGANIU UCZNIA

25

Weronika JUROSZEK

JAN BYTNAR JAKO WZÓR OSOBOWY W WYCHOWANIU DO CNOTY
MĘSTWA / JAN BYTNAR AS A PERSONAL MODEL IN UPBRINGING
TOWARDS THE VIRTUE OF COURAGE TOWARDS

27

Mariola Teresa KOZUBEK, Beata ECLER-NOCOŃ	
SERVICE LEARNING – TEORIA I PRAXIS KSZTAŁCENIA UNIWERSYTECKIEGO	28
Anton LISNIK, Monika ZATROCHOVÁ	
THE IMPORTANCE OF EDUCATION AS A PREVENTION AGAINST THE EFFECTS OF THE UNWANTED EFFECTS OF THE PRESENT	30
Тетяна МАСКОВИЧ	
ПРОФЕСІЙНО-ТВОРЧІ ТА ОСОБИСТІСНО-ІНДИВІДУАЛЬНІ ЯКОСТІ ПЕДАГОГА У ПРОЦЕСІ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ	31
Stanisława NAZARUK, Marzena RUSZKOWSKA, Barbara SOKOŁOWSKA	
PRESCHOOL ENVIRONMENT AS A WAY TO BUILD A CHILD'S INTERCULTURAL SKILLS. Examples From Pedagogical Practice	32
Michał PALUCH	
«DICTIONARY OF LIFE-SAVING WORDS» – WHY WE CREATED THE DICTIONARY DURING THE WAR, FOR THE POST-WAR PERIOD	33
Robert ROSA	
EDUKACYJNE I CHARYTATYWNE FORMY AKTYWNOŚCI DUCHOWNYCH GRECKOKATOLICKICH W CZASIE WOJNY I MIGRACJI	34
Олеся СМОЛІНСЬКА	
ПЕДАГОГІЧНА ПІДГОТОВКА ВИКЛАДАЧІВ ЗВО: ПРАКТИЧНИЙ АСПЕКТ	34
Raul Augusto DE SOUSA LEITE SILVA	
FROM DISABILITY TO ABILITY	35
Maria SZYMAŃSKA	
SIX THINKING HATS BY EDWARD DE BONO AS A CHALLENGING METHOD IN EDUCATION	36
Інна НІКОЛАЄСКУ	
СИСТЕМНИЙ ПІДХІД ЩОДО ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДО ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ ГРАМОТНОСТІ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ	37
Катерина ФОМИН	
ВИКОРИСТАННЯ ОСВІТНЬОГО ПОТЕНЦІАЛУ ЦИФРОВИХ ПЛАТФОРМ MIRO TA PADLET В ПОЄДНАННІ З КОМУНІКАТИВНИМ ПІДХОДОМ ДО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ШИРОКОГО СПЕКТРУ СПЕЦІАЛІСТІВ	38

Karolina WALANCIK		
PREPARING TEACHERS FOR INTERCULTURAL EDUCATION IN EDUCATIONAL INSTITUTIONS IN POLAND		40
Назар ОКЛІСВИЧ		
ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ І МОЛОДІ: РЕАЛІЇ ВОЕННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ		41
Світлана ЦІНЬКО		
МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО РОЗВИТКУ ЧИТАЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ		42
Sergiy SYDORIV		
GLOBAL INCLUSIVE AWARENESS ASPECT OF TRAINING UKRAINIAN EDUCATORS		44
Maria MISIK		
PERSONALISTYCZNE ASPEKTY WYCHOWANIA W MYŚLI PEDAGOGICZNEJ MIECZYSŁAWA ŁOBOCKIEGO		45
Валентина КРАВЧУК		
МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНО-ЕМОЦІЙНОГО НАВЧАННЯ НА ЗАНЯТТЯХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ		46
Piotr MAZUR		
WORKSHOP: HOW TO BUILD EFFECTIVE TEAMS USING FRIS		47
 <u>ФІЛОЛОГІЧНА СЕСІЯ (літературознавча)</u>		
PHILOLOGICAL SESSION (literary studies)		
Smiljana NARANČIĆ KOVAC		
ACTIVITIES OF THE CENTRE FOR RESEARCH IN CHILDREN'S LITERATURE AND CULTURE IN CROATIA AND THE PROJECT BIBRICH		48
Mateusz ŚWIETLICKI		
COMPLEX TOPICS IN CHILDREN'S LITERATURE		49
Надія АКУЛОВА		
РЕТРАНСЛЯЦІЯ ГЕРОЇЧНОГО ДИСКУРСУ В УКРАЇНСЬКИХ ДИТЯЧИХ ІЛЮСТРОВАНИХ КНИЖКАХ ПРО ВІЙНУ		50
Олена БОНДАРЕВА		
СУЧASNІ ДРАМАТУРГІЧНІ АНТОЛОГІЇ ДЛЯ ДІТЕЙ ТА ПІДЛІТКІВ		51
Наталія ВІВЧАРИК		
ХУДОЖНЯ ДЕТАЛЬ І ЇЇ ФУНКЦІЇ В ОПОВІДАННЯХ І.ФРАНКА ДЛЯ ДІТЕЙ ТА ЮНАЦТВА ЮНАЦТВА		52

Наталія ГОГОЛЬ		
ІДЕЙНО-ХУДОЖНЯ СВОЄРІДНІСТЬ ТВОРЧОСТІ ЗІРКИ МЕНЗАТЮК		53
Наталія ГОРБАЧ		
ХУДОЖНЯ ІНТЕРПРЕТАЦІЯ ТЕМИ ДИТИНСТВА ПІД ЧАС ВІЙНИ В УКРАЇНСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРІ ПРО ГОЛОКОСТ		54
Андрій ГУРДУЗ		
СЮЖЕТНО-ОБРАЗНИЙ КОНСТРУКТ «ДІМ ДИВНИХ ДІТЕЙ» У ФЕНТЕЗІЙНІЙ РОМАНІСТИЦІ 2000–2020 РР		56
Mădălina DEACONU		
EVOKING CHILDHOOD TIME DURING WAR AND PEACE: PAUL GOMA'S FROM CALIDOR. A BESSARABIAN CHILDHOOD AND LUCIAN BLAGA'S THE CHRONICLE AND SONG OF AGES AND POEMS		57
Юлія ДЕРКАЧ		
ТИПОВІСТЬ ГОЛОВНОГО ГЕРОЯ ДИТЯЧОЇ ЛІТЕРАТУРИ		58
Роксолана ЖАРКОВА		
БОЛІСНЕ ДИТИНСТВО (І/ЧИ) БОЛЮЧЕ МАТЕРИНСТВО: СПЕЦИФІКА ОСОБИСТИХ ТА КОЛЕКТИВНИХ ТРАВМ У ЖІНО-ЧОМУ ПИСЬМІ (на матеріалі роману «Молоко матері» Нори Ікстени)		59
Сніжана ЖИГУН		
ПРИГОДНИЦЬКА ПОВІСТЬ НА СЛУЖБІ ІДЕОЛОГІЙ: «ГРОМАДЯНСЬКА ВІЙНА» У ДИТЯЧІЙ ЛІТЕРАТУРІ 1920-1930-Х РОКІВ		60
Світлана ЖУРБА		
ПСИХОЛОГІЗМ ПРОЗИ ЙОАННІ ЯГЕЛЛО		61
Тетяна КАЧАК		
ТЕМА ВІЙНИ У СУЧASNІЙ ДИТЯЧІЙ ЛІТЕРАТУРІ: ТИПОВІ СЮЖЕТИ ЧИ ІНДИВІДУАЛЬНІ МОДЕЛІ ЖИТТЄВОГО ДОСВІДУ?		62
Оксана КОГУТ		
КОНЦЕПТ «ІНШОГО» У КІНОВЕРСІЇ РОМАНУ РЕНСОМА РІГГЗА «ДІМ ДИВНИХ ДІТЕЙ МІС САПСАН»		63
Роксоляна КОХАН		
ОНТОЛОГІЧНИЙ ВІМІР «ПРОЧИТАННЯ» ХУДОЖНЬОГО СВІТУ ДИТИНСТВА В КООРДИНАТАХ МЕТАМОДЕРНОСТІ		64
Світлана КРИВОРУЧКО		
ВТРАЧЕНЕ ДИТИНСТВО У ФІЛЬМІ «НЕСКОРЕНИЙ»		65

Лариса КУЦА СПЕЦИФІКА АВТОБІОГРАФІЧНОГО НАРАТИВУ ПАТРОНА У ПОВІСТІ З.ЖИВКИ «ПЕС ПАТРОН»	67
Наталія МАРЧЕНКО ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ ДІТЕЙ І ЮНАЦТВА НЕЗАЛЕЖНОЇ УКРАЇНИ (1991–2023 РР.): ТЕКСТИ, КОНТЕКСТИ, ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	68
Лідія МАЦЕВКО-БЕКЕРСЬКА МЕТАМОДЕРНА ГАРМОНІЯ ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТУ ДЛЯ ЧИТАЧА ПОКОЛІННЯ АЛЬФА	69
Viktoriia MEDVIED HOW TO TRANSLATE THE UNSPEAKABLE: WRITING AND ILLUSTRATING NARRATIVES OF WAR FOR YOUNG ADULT AUDIENCES	70
Тетяна МИХАЛЬЧУК ЧИТАННЯ І ПИСЬМО ЯК СЮЖЕТОТВОРЧІ ЧИННИКИ ХУДОЖНЬОГО СВІТУ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ПРОЗИ ДЛЯ ПІДЛІТКІВ	72
Катерина НІКОЛЕНКО ДИТЯЧИЙ НАРАТИВ У СПРИЙНЯТТІ СВІТУ ПРИРОДИ В РОМАНІ «ЕНН ІЗ ЗЕЛЕНИХ ДАХІВ» Л. М. МОНТГОМЕРІ	73
Ольга НОВИК КАРТИНА СВІТУ ПІДЛІТКІВ У КНІЗІ НАТАЛІЇ ДОВГОПОЛ «ЗНАЙТИ КРАЇНУ АМАЗОНOK»	74
Тамара ТКАЧУК DIALOG MIEDZYKULTUROWY W TWÓRCZOŚCI PISARZY SZKOŁY UKRAIŃSKIEJ POLSKICH ROMANTYKÓW	75
Дмитро ЧИСТЯК МІФОПОЕТИЧНА КАРТИНА СВІТУ У ФЕЄРІЇ МОРИСА МЕТЕРЛІНКА «БЛАКАТИЙ ПТАХ»	76
Марія ФЕДУНЬ СПОМИНИ ОСИПА НАЗАРУКА ПРО СЧОВЕ СТРІЛЕЦТВО ЯК КОНТЕНТ ДЛЯ ЮНАЦТВА	77
Анна ДИМОВСЬКА РЕАЛІЗАЦІЯ АНТИБУЛІНГОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ КАЗКИ В СУЧASNІЙ ШКОЛІ	77
Галина КОРИЦЬКА ЛІСИЧКА-КОМЕРСАНТКА І КРАХ ЇЇ ІДЕЙ (за казкою «Лисичка-комерсантка» Галини Гузовської-Корицької)	79

Олена НЮКАЛО РОЗВИТОК НАВИЧОК АНАЛІТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ НА УРОЦІ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ В ПРОЦЕСІ РОБОТИ З ХУДОЖНІМ ТЕКСТОМ (з досвіду роботи)	80
Ольга ХАРІНА СПЕЦІФІКА ВИВЧЕННЯ ЕПІЧНИХ ТВОРІВ НА УРОКАХ ЛІТЕРАТУРИ РІДНОГО КРАЮ В ОСНОВНІЙ ШКОЛІ: З ДОСВІДУ РОБОТИ	81
ФІЛОЛОГІЧНА СЕСІЯ (мовознавча) PHILOLOGICAL SESSION (linguistics)	
Уляна БАРАН ЛЕКСИКО-ГРАМАТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ НІМЕЦЬКО-УКРАЇНСЬКОГО ЛІТЕРАТУРНОГО ПЕРЕКЛАДУ (на прикладі роману для юнацтва «ЧОРНИЛЬНА КРОВ» Корнелії Функе»)	83
Людмила БАРАНОВСЬКА КОНКОРДАНСИ ДИТЯЧИХ ТВОРІВ ЛЕСІ УКРАЇНКИ	84
Світлана БОГДАН РІДНА МОВА В РОДИНІ КОСАЧІВ ТА ХУДОЖНЬОМУ СЛОВІ ОЛЕНИ ПЧІЛКИ	84
Олексій ВОРОБЕЦЬ СЕМАНТИЧНИЙ СИНТАКСИС УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ	85
Оксана КУЧЕРУК, Наталія ШУРХНО КОМУНІКАТИВНА ПОВЕДІНКА УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ В СУЧASNOMU МЕДІАПРОСТОРІ	86
Наталія МЕДВІДЬ АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МОВНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ	89
Тетяна ПОТАПЧУК ДИТЯЧИЙ ФОЛЬКЛОР ЯК ТИП МОВЛЕННЄВОЇ ТВОРЧОСТІ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	90
Ольга РУСАКОВА ФРАЗЕОЛОГІЯ ПОКУТСЬКОГО КРАЮ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНИХ ТА КУЛЬТУРНИХ ЦІННОСТЕЙ (на матеріалі словника «Народна мудрість Коломийщини» В. Нагірного, О. Русакової)	92
Олена ШЕХОВЦОВА	94

ІНСТРУМЕНТАРІЙ СУЧАСНОГО ПЕДАГОГА ДЛЯ РОЗВИТКУ
ФІЛОЛОГІЧНОЇ ОБДАРОВАНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

СЕКЦІЯ ПСИХОЛОГІЇ та ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ
SECTION of PSYCHOLOGICAL and INCLUSIVE EDUCATIONAL

Agnieszka KACZOR

HOME EDUCATION IN POLAND – PARENTS' PERSPECTIVE

96

Anita FAMUŁA-JURCZAK

TEACHERS' ATTITUDES TOWARDS WORKING WITH STUDENTS WITH
SPECIFIC LEARNING DIFFICULTIES

97

Paulina Mariola PUSZCZAK

DOROSŁE MATKI SWOICH MATEK. ZNACZENIE RELACJI Z MATKĄ W
KSZTAŁTOWANIU SIĘ ROLI RODZICIELSKIEJ - PERSPEKTYWA
BIOGRAFICZNA

97

Araceli DEL POZO ARMENTIA

EDUCATION AND INCLUSION

99

Наталія КИРСТА

РОЗВИТОК ПІЗНАВАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ ДІТЕЙ СТАРШОГО
ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ІЗ ЗАГАЛЬНИМ НЕДОРОЗВИТКОМ МОВЛЕННЯ

99

Тетяна КОТИК

РОЗВИТОК ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ
ЗАСОБАМИ ІНТЕГРОВАНОГО НАВЧАННЯ

101

Маріанна МАТИШАК

ФОРМУВАННЯ МЕДІАКУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ МАГІСТРІВ ЗІ
СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ

103

Марина ПАВЛОВСЬКА

ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД ДІТЕЙ ВІЙНИ

105

Тетяна ПОТАПЧУК

ВПЛИВ МУЗИКОТЕРАПІЇ НА МОВЛЕННЄВИЙ РОЗВИТОК ДІТЕЙ

106

Світлана ЧУПАХІНА

ОЦІНКА МОВЛЕННЄВОГО РОЗВИТКУ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ
ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ ТА ВИЯВЛЕННЯ ТРУДНОЩІВ У НАВЧАННІ:
КОМПЕТЕНТІСТЬ МАЙБУТНІХ ЛОГОПЕДІВ

107

Юлія ШЕВЧЕНКО

РОЗВИТОК КРЕАТИВНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ІЗ ОСОБЛИВИМИ
ПОТРЕБАМИ ЗАСОБАМИ НАРОДНОГО МИСТЕЦТВА

109

Діана ДОЛІШНЯ	ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ, ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ СПРЯМОВАНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ЗДО	111
<u>СОЦІОКУЛЬТУРНА СЕСІЯ</u> SOCIOCULTURAL SESSION		
Оксана КОНДУР	ОСВІТА МИРУ КРІЗЬ ПРИЗМУ ВІЙНИ	112
Оксана ДЖУС	«ДИТИНА» ЯК ІСТОТА АБСОЛЮТНОГО В ІСТОРИЧНІЙ РЕТРОСПЕКТИВІ	113
Марія ОЛІЯР	РОЗВИТОК SOFT SKILLS МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ЗВО	115
Любомира ІЛІЙЧУК	ЦИФРОВІ ІНСТРУМЕНТИ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ	116
Mykhaylo KOTYK	ARTISTIC EXPRESSION AND CREATIVITY IN CHILDHOOD	117
Галина ВОЛОЩУК	ГЕЙМІФІКАЦІЯ ЯК СКЛАДОВА УРОКІВ СУЧASNОЇ ШКОЛИ. ЗАСТОСУВАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ-ІГОР НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ	118
Лариса КРУЛЬ, Юлія БОЙДУНИК	ЧИТАННЯ ЯК ОСВІТНЯ КОМПЕТЕНТНІСТЬ ТА ОСОБЛИВА КУЛЬТУРА ОСОБИСТОСТІ	120
Ольга НОС	СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ СУЧASNОГО ВЧИТЕЛЯ: АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	122
<u>СЕСІЯ МЕДІА</u> MEDIA SESSION		
Олена РИЖКО	ПІДЛІТОК, ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ І КОМУНІКАЦІЙНА ВІЙНА ЗА РЕАЛЬНІСТЬ	124

Олена ГЕРАСИМОВА		
СТРУКТУРА РОБОТИ РЕДАКТОРА ЗА УМОВ КРОСМЕДІЙНОГО ВИРОБНИЦТВА НАВЧАЛЬНИХ ВИДАНЬ		125
Марина ЖЕНЧЕНКО, Ярослава ПРИХОДА		
ПІДГОТОВКА РЕДАКТОРІВ ДИТЯЧИХ ВИДАНЬ (НА ПРИКЛАДІ КАФЕДРИ ВИДАВНИЧОЇ СПРАВИ КНУ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА)		127
Oleksandra KOVALYOVA		
SOCIAL NETWORKS AS A TOOL FOR THE FORMATION OF TEENAGERS' MEDIA LITERACY AND SOCIAL SKILLS		127
Тетяна ЦЕПКАЛО		
ПРОМОЦІЯ КНИГОЧИТАННЯ В ДИТЯЧОМУ ЖУРНАЛІ «ПІЗНАЙКО»		129
<u>МИСТЕЦЬКА СЕСІЯ</u>		
ARTISTIC SESSION		
Ярослава БАРДАШЕВСЬКА		
ФОРМУВАННЯ ДИРИГЕНТСЬКО-ХОРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЯК ВАГОМОГО АСПЕКТУ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА		131
Романа ДУДИК		
РОЗВИТОК МУЗИЧНОЇ МОТИВАЦІЇ ТА САМОРЕАЛІЗАЦІЇ У ШКОЛЯРІВ		132
Жанна ЗВАРИЧУК		
ПРОФЕСІЙНО-ОСОБИСТІСНІ КОМПЕТЕНЦІЇ ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ		134
Ганна КАРАСЬ		
ІНТЕРПРЕТАЦІЇ ДУХОВНОЇ ХОРОВОЇ МУЗИКА ОЛЕКСАНДРА КОЗАРЕНКА		135
Олександра КАЧМАР		
ЗАБУТИ ІМЕНА У МИСТЕЦТВІ ІВАНО-ФРАНКІВЩИНИ		137
Петро КОВАЛЬ		
МИСТЕЦТВО ХОРЕОГРАФІЇ ЯК ВАЖЛИВИЙ ЗАСІБ У ВИРІШЕННІ АКТУАЛЬНИХ ПРОБЛЕМ ГАРМОНІЙНОГО РОЗВИТКУ ШКОЛЯРІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ		138
Леся МУЗИКА		
ФОРТЕПІАННІ ТВОРИ ДЛЯ ДІТЕЙ У ТВОРЧОСТІ С. БОРТКЕВИЧА		139
Ірина ТАРАН		
ФОРМУВАННЯ САМОСТІЙНОСТІ МУЗИЧНОГО МИСЛЕННЯ НА УРОКАХ МИСТЕЦТВА		140

Світ невпинно змінюється й еволюціонує. Суспільні катаklізми, війна вносять свої корективи. Змінюються ставлення до дитини, її освіти й виховання. Трансформації зазнають морально-етичні норми й цінності, нових вимірів набуває культура дитинства. Постмодерністська парадигма змінює сприйняття дитини та дитинства, засноване на зміні дитячого образу – від дитини як пасивної до активного члена соціальної спільноти; від дитинства як стадії розвитку людини до уявлення про дитинство як соціальний конструкт. Це впливає на соціальні та гуманітарні науки й актуалізує потребу в активному й різносторонньому осмисленні проблем дитини та дитинства, освіти дитини. Дзеркалом і важливим чинником цих трансформаційних процесів є література для дітей та юнацтва. Текст, дискурс, широкий і різноаспектний соціокультурний контекст – оптики мультидисциплінарних студій актуальних проблем дітей і дитинства.

Керуючись сучасними науковими постулатами, які обґрунтують діалог між різними науковими напрямами, одночасно прагнучи до всеобщого науково поліфонійного підходу до певної актуальної проблеми, I Міжнародна мультидисциплінарна наукова конференція «Дитинство. Література. Культура. Освіта» мислиться як міждисциплінарний науковий діалог між учасниками задля об'єднання різних наукових питань, формулювання ідей, цілісного аналізу проблем, результатів і презентації нових методологічних перспектив у студіях дитинства, освіти й літератури для дітей та юнацтва.

The world is constantly changing and evolving. Social cataclysms and the war make their corrections. The attitude to the child, its education and upbringing change as well. Moral, ethical norms and values are undergoing transformations, and the culture of childhood is taking on new dimensions. The postmodernist paradigm alters the perception of the child and childhood. It is based on the shift of the child's image – from the child as a passive to an active member of the social community; from childhood as a stage of development to the idea of childhood as a social construct. This affects social sciences and humanities, thus highlighting the need for active and diverse understanding of the problems of the child and childhood, the child's education. Literature for children and youth is a mirror and an important factor of transformation processes. Text, discourse, broad and diverse social and cultural context are the target of multidisciplinary studies of current issues of children and childhood.

Guided by modern scientific postulates that justify communication between different scientific fields, while striving for a comprehensive research and polyphonic approach to a particular problem, I International Multidisciplinary Scientific Conference "Childhood. Literature. Culture. Education" is conceived as an interdisciplinary scientific dialogue between the participants. The event aims to combine different scientific issues, state comprehensive and holistic ideas, analysis of problems, share results and presentation of critical and methodological perspectives in the study of childhood, education and literature for children and youth. Theoretically and practically oriented innovative research of teachers, psychologists, sociologists, literary critics and theorists of children's literature, culturologists and scientists of other fields will provide the creation of a holistic discourse and attempt to answer the key questions.

1. Heroism as a Global Phenomenon in Contemporary Culture / edited by Barbara Korte, Simon Wendt and Nicole Falkenhayner. 1st ed. New York: Taylor & Francis Group, 2019.
2. Rose G. Visual Methodologies: An Introduction to Researching with Visual Materials. 5th ed. London: Sage, 2023.
3. Serafini F., Raid S.F. Analyzing Picturebooks: Semiotic, Literary, and Artistic Frameworks // Visual Communication. 2022. Pp. 1–21.

СУЧАСНІ ДРАМАТУРГІЧНІ АНТОЛОГІЇ ДЛЯ ДІТЕЙ ТА ПІДЛІТКІВ

MODERN DRAMATIC ANTHOLOGIES FOR CHILDREN AND TEENAGERS

Олена БОНДАРЕВА

*доктор філологічних наук, професор, головний науковий співробітник,
Київський університет імені Бориса Грінченка (Україна)*

Зараз суттєво змінюються обставини, у яких формуються нові покоління українців: підростають діти, які не жили у країні, що не знала війни, діти, які у школі сідають за одну парту з тими, у чиїх родин війна забрала все, діти, які мають можливість у ранньому віці мандрувати світом завдяки статкам батьків; у світ приходять споживачі надшвидкої інформації, яка далеко не завжди є правдивою, багато хто з сучасних дітей значно більше спілкується з віртуальною реальністю, аніж із живими людьми. Де ж проговорювати це все, як не в площині художньої культури, до якої дитячі душі відкриті і перед якою вони вразливі? Де брати драматургічні тексти, актуальні сьогодні для різновікової дитячої та підліткової аудиторії, чим замінити репертуарні п'єси, які не сходять зі сцен репертуарних театрів юного глядача ще від часів махрового “совка”, чи треба нам сьогодні формувати.

Розповім про це на прикладах друкованих проектів Національного центру театрального мистецтва ім. Леся Курбаса “Драмовичок” (тексти Івана Андрусяка, Ярослава Верещака, Олександра Вратарьова, Олександра Вітра, Богдана Мельничука, Всеволода Нестайка, Неди Нежданої, Анни Багряної, Олега Гончарова, Наталії Гузєєвої, Надії Симчич, Артема Вишневського, Олександра Гавроша, Світлани Лелюх, Олега Миколайчука), та “Дощ в акваріумах площ” (тексти Анни Багряної, Олександра Вітра, Олега Миколайчука, Неди Нежданої, Надії Симчич) і Видавництва Старого Лева “Книжка на сцені” (тексти Вікторії Амеліної, Світлани Лінинської, Ірини Шамахіної, Наталки Малетич, Оксани Лушевської, Марини Рибалко), які мають також еквівалентні цифрові версії.

А ще подивимося на цифрові антології “П’єси для підлітків” (тексти Ірини Феофанової, Анни Горянської, Ірини Гарець, Людмили Тимошенко) та “П’єси для дітей. Новорічна, Різдвяна тематики” (тексти Наталії Ігнатьєвої, Юрія Васюка, Юлії Куліш, Ірини Гарець, Оксани Маслової, Андрія Водова, Анни

Галас, Валерія Хімюка, Ірини Феофанової), інтерактивні лонглисти номінації “П’єси для дітей” на порталі UKRDRAMAHUB та на включені до інших електронних текстових корпусів твори для дитячої та підліткової аудиторії таких сучасних українських драматургів, як Олександр Вітер, Юліта Ран, Неда Неждана, Ірина Гарець, Олег Михайлов, Анна Галас.

Ключові слова: драматургія для дітей та підлітків; віртуальна антологія; сучасні українські драматурги / drama for children and teenagers; virtual anthology; modern Ukrainian playwrights

1. Бондарева О. Електронні ресурси сучасних українських п’єс про війну: читаємо, ставимо, обговорюємо. «Філологічні діалоги»: збірник наукових праць. На пошану Олександра Зарудняка (до 100-річчя від дня народження). Ізмаїл: РВВ ІДГУ. 2022. Вип. 9. С.28-33.
2. Бондарева О. Сучасні драматургічні антології для дітей: необхідність українських смислів. *Філологічні діалоги. Вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету*. 2021. № 8. С.3-8. 3.
3. Бондарева О. Web-хаби драматургічних текстів в Україні та питання української ідентичності. *Нові виміри сучасних філологічних досліджень: міждисциплінарний підхід: збірник тез Всеукраїнської наукової онлайн-конференції (Київ, 10–11 листопада 2022 року)*. Київ: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2022. С.13-14.

ХУДОЖНЯ ДЕТАЛЬ І ЇЇ ФУНКЦІЇ В ОПОВІДАННЯХ І.ФРАНКА ДЛЯ ДІТЕЙ ТА ЮНАЦТВА ЮНАЦТВА

Наталія ВІВЧАРИК

*кандидат філологічних наук, доцент кафедри української літератури
Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника
(Україна)*

Нашою метою є дослідити функції художньої деталі в оповіданнях Івана Франка для дітей та юнацтва. Для цього необхідно виконати ряд завдань: проаналізувати теоретичні праці, щоб виокремити види художніх деталей, охарактеризувати їх роль та місце в творах Івана Франка, проілюструвати, як художні деталі допомагають передати психологічний стан героїв. Хоча існують різноаспектні дослідження малої прози Івана Франка, функції художньої деталі в оповіданнях для дітей та підлітків не були предметом окремого аналізу, що й зумовлює актуальність нашої розвідки.

Нами проаналізовано функції художньої деталі в оповіданнях Івана Франка для дітей та юнацтва («У кузні», «Малий Мирон», «Під оборогом», «До світла» та ін.). Вказано, що теоретики виокремлюють різні види деталей (словесну, портретну, предметну, психологічну, пейзажну), які служать для

індивідуалізації образу або ж художнього узагальнення. З'ясовано, що Іван Франко часто використовує наскрізні деталі, які виконують композиційну та сюжетотворчу функцію, а також виступають у ролі титлу. Цьому сприяє символічність. На прикладі оповідань простежено важливість деталей для характеротворення героїв різних вікових груп. Особливу увагу звернено на те, як деталі допомагають простежити зміну емоцій, передати психологічний стан героїв. Також вказано, що символічні деталі здатні породжувати додаткові асоціативні ланцюжки, які спряють глибшому потрактуванню проблематики твору. Проілюстровано, що Іван Франко використовує колористичні деталі, які сприяють увиразненню почуттів головних героїв, які також допомагають передати їхнє індивідуальне сприйняття світу.

Доведено, що за допомогою художніх деталей письменник увиразнює протистояння і конфлікти, які виникають між дітьми і дорослими. Водночас художня деталь допомагає окреслити місце дії і час, виокремити індивідуальні характеристики героя. Також з'ясовано, що окрім деталі, зокрема мовні, виконують гумористичні або сатиричні функції, передаючи комічність або ж трагічність ситуації.

Ключові слова: дитяча література, художня деталь, оповідання, образ, характер, проблема, конфлікт.

1. Легкий М. Проза Івана Франка: поетика, естетика, рецепція в критиці : монографія / науковий редактор Євген Нахлік. Львів: ДУ «Інститут Івана Франка НАН України»; Львівський національний університет імені Івана Франка, 2021. 608 с.

2. Качак Т. Українська література для дітей: підручник К. : ВЦ «Академія», 2016. 352 с.

3. Кизилова В. В ім'я прийдешніх поколінь: феномен Івана Франка в дитячій літературі. *Літературознавчі студії*. 2017. Вип. 49. С. 178-188.

ІДЕЙНО-ХУДОЖНЯ СВОЄРІДНІСТЬ ТВОРЧОСТІ ЗІРКИ МЕНЗАТЮК

Наталія ГОГОЛЬ

доктор педагогічних наук, доцент, завідувачка кафедри української мови, літератури та методики навчання Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка (Україна)

Мета дослідження полягає в розкритті специфіки творчої манери Зірки Мензатюк як авторки прози для дитячого та підліткового читання; системно-цілісному осмисленні жанрового розмаїття творів письменниці; визначені їхньої значущості для розвитку сучасної національної літератури. У своїх творах письменниця особливу увагу приділяє зображенням незвичайних подій,

ДИТИНСТВО. ЛІТЕРАТУРА. КУЛЬТУРА. ОСВІТА

КНИГА ТЕЗ

**І МІЖНАРОДНОЇ МУЛЬТИДИСЦИПЛІНАРНОЇ НАУКОВОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

5 -7 жовтня 2023 року

CHILDHOOD. LITERATURE. CULTURE. EDUCATION

BOOK OF ABSTRACTS

**of the I INTERNATIONAL MULTIDISCIPLINARY SCIENTIFIC
CONFERENCE**

October 5 – 7, 2023

Дитинство. Література. Культура. Освіта. Книга абстрактів І Міжнародної мультидисциплінарної наукової конференції (5 – 7 жовтня 2023 р.). Ред.: Т. Качак, О. Будник. Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2023. 144 с.

Childhood. Literature. Culture. Education. Book of Abstracts of the I International Multidisciplinary Scientific Conference (October 5 – 7, 2023). Editors T. Kachak, O. Budnyk. Ivano-Frankivsk: Vasyl Stefanyk Precarpathian National University, 2023. 144 p.

ДЛЯ НОТАТОК
FOR NOTES